

בית משפט השלום בבתי ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלם (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט יאיר חסדיאל

התובע

אוריאל רז

נגד

הנתבעים

1. אמיר מועלם (קליקה בסטורס)
2. טרוולייק בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד ענר בר אילן

פסק דין

חטא המבול:

- 1
- 2 1. בין יום 5.1.16 ליום 6.11.17 נחתו בתיבת הדואר האלקטרוני של התובע למעלה מחמש
- 3 מאות הודעות פרסומת ששיגרה אליו הנתבעת מס' 2, תאגיד אשר הנתבע מס' 1 הוא בעליו
- 4 ומנהלו.
- 5
- 6 2. על אתר יוטעם כי בכתבי טענותיהם נמנעו הנתבעים מלתאר במה עוסקת הנתבעת מס' 2
- 7 או במה עסקה בזמנים הרלוונטיים לתביעה, והסתפקו בדיווח סתרים טאוטולוגי לפיו
- 8 היא "חברה בע"מ בישראל", ברם מהודעות הפרסומת עולה כי הנתבעת מפעילה אתר בו
- 9 מוצעים "כל הדילים בקליק אחד".
- 10
- 11 3. בתביעה זו, שהעמידה לצרכי אגרה על סך של 75,000 ₪, ביקש התובע להילחם בנתבעים
- 12 בשם המחוקק. זאת, משום שלשיטתו חרפו הנתבעים את אשר חרטה כנסת ישראל עלי
- 13 ספר החוקים בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב-1982 [להלן: "החוק"]
- 14 וחטאו בכך ששלחו לתובע את הודעות הפרסומת ללא שהסכים לכך, ללא שכללו בהודעות
- 15 את הפרטים שדורש החוק, וללא שאפשרו הסרתן מתפוצה פסולה זו בדרך שקבע החוק.
- 16
- 17 4. מנגד מקטרגים הנתבעים על התובע כי הוא שטוף בחטאים של חמדנות וסחטנות וכי
- 18 תביעתו פגומה משרשה. זאת משהמדובר במי שתביעתו מלאכתו, נתן הסכמתו למשלוח
- 19 דברי הדואר, בכוונת מכוון לא ביקש הסרתו מרשימת התפוצה בשלל הדרכים שהיו

בית משפט השלום בבית ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

- 1 פתוחות בפניו, אצר מאות הודעות שכלל לא הציקו לו, שלח לנתבעים הודעות מתיבות דואר
2 אלקטרוניות אחרות באופן שסיכל את הסרתו משלא זוהה, ואזי איים על הנתבעים בשוטו
3 של החוק במגמה לחלוב מהם גמול כספי.
4
5 .5 כמו בתיקים רבים שבהם נידונות תביעות "spam", גם כאן מתקיימים בצדדים דברי
6 החכם באדם "כמים הפנים לפנים" [משלי, כד', יט'], כאשר כל אחד מהצדדים מתאר את
7 יריבו ככזה שעסקו בהפיכת דואר זבל לזהב, וכמטריד סדרתי החותר להתעשר שלא כדין.
8
9 .6 אשתדל להאריך מעט בפסק דין זה רק בפינות הדורשות הארה נוספת או חידוש מסוים,
10 ולהכריע ככל הניתן בתמציתיות הכפולה והמכופלת הנדרשת מפסק דין הניתן בדיון מהיר
11 בבחינת קב ונקי [ראו סעיפים 82 (ב) ו-11 (ב) לתקנות סדר הדין האזרחי התשע"ט-2018].

12
13 האם נשלחו ההודעות לתובע על יסוד הסכמה תקפה?

- 14 .7 סעיף 30א(י)(5) לחוק קובע חזקה לפיה, מפרסם ששיגר דבר פרסומת בניגוד להוראות סעיף
15 30א לחוק, עשה כך ביודעין, אלא אם הוכיח אחרת. מכאן, שהנטל להוכיח את הסכמת
16 הנמען לקבלת דבר פרסומת מוטל על כתפי המפרסם, הם הנתבעים [ראו רע"א 17-1231 ח
17 נ' אימפרשן מדיה בע"מ (2017), רת"ק 17-07-71598 ח נ' לוי (2017), ת"צ 19-10-57094 רווח
18 נ' ש. שסטוביץ בע"מ (2020) – להלן: "עניין שסטוביץ"].

- 19
20 .8 עדותו של ה"מומחה" שהביאו הנתבעים לעניין זה לא רק שלא סייעה לנתבעים להרים את
21 הנטל האמור, אלא הותירה אותם מוטלים על הקרקע כשפניהם כבושות באדמה.

22 כל זאת משעדות זו קועקעה במסגרת החקירה הנגדית כאשר הוצגו לעד רישומים שעולה
23 מהם כי לאחר שהתובע הוסר לבקשתו מרשימת התפוצה של הנתבעת מס' 2 ב-2011, הוא
24 צורף אליה בשנית בשנת 2014 בדרך של ייבוא מקובץ נתונים, וללא שנרשם בשנית והסכים
25 לכך [ראו מוצג ת/1, ותשובות העד בעמ' 23 לדיון ההוכחות, שורות 9-24].

26
27 אם לא די בכך, דרך הגשת אותה עדות במסגרת "חוות דעת מומחה" הותירה רושם עגום
28 ביחס לתום ליבם של הנתבעים ולמהימנותם. במהלך אותה חקירה נגדית נחשף אף את
29 שהסתירו הנתבעים והעלים המומחה ברישא לחוות דעתו מבית המשפט – כי אין המדובר
30 בחוות דעת מומחה כהלכתה אלא בעדותו של מי שהיה מעורב בהתרחשות מושאת
31 המחלוקת ובנה ותפעל, בשכר, עבור הנתבעים את האתר ממנו נשלחו הפרסומות

בית משפט השלום בבתי ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

1 ,לגריעותה של חוות דעת כאמור ראו ע"א 208-65 יצחק נ' חברת החשמל לישראל בע"מ פ"ד,
2 יט (3) 952, ע"פ 5582-09 פלוני נ' מדינת ישראל (2010), ת"א 2334-06 משק כרמי ייצור
3 ושיווק תוצרת חקלאית בע"מ נ' יעדים לשיווק (1972) בע"מ (2009), ת"א 37321-02-14
4 שטיינברג נ' ביסקר (2016).
5

6 9. המסקנה – הנתבעים הפרו את החוק בכך ששלחו לתובע את הודעות הפרסומת שבמחלוקת
7 ללא שהייתה בידיהם הסכמה תקפה שלו לכך, והם עשו זאת ביוזעין, וזאת משהחזקה
8 הקבועה בסעיף 30א(י) (5) לחוק, לא רק שלא הופרכה, אלא אף אוששה בהתנהלותם
9 המפורטת לעיל.

10
11 האם עמדו הנתבעים בהוראות החוק ביחס למתן אפשרות למשלוח הודעת סירוב?

12 10. סעיף 30א(ה)(1)(ג) לחוק התקשורת מוסיף על הפרטים אשר על מפרסם לכלול בהודעת
13 פרסומת "באופן ברור ובולט שאין בו כדי להטעות", את - "זכותו של הנמען לשלוח, בכל
14 עת, הודעת סירוב כאמור בסעיף קטן (ד), ודרך אפשרית למשלוח הודעה כאמור שהיא פשוטה
15 וסבירה בנסיבות העניין, ואם דבר הפרסומת משוגר באמצעות הודעה אלקטרונית - כתובת
16 תקפה של המפרסם ברשת האינטרנט לצורך מתן הודעת סירוב".

17
18 11. בע"א (ת"א) 2207-10-18 שופמינד בע"מ נ' סינטיה אברהם (2019) (להלן: "ענין שופמינד")
19 עמדה כבי' השופטת אביגייל כהן על כך ש"בהתאם ללשונו הברורה של הסעיף, הכתובת
20 התקפה צריכה להופיע באופן בולט וברור שאין בו כדי להטעות".
21

22 על כובד משקלם של האינטרסים המחייבים כל שולח דואר אלקטרוני מסחרי בציון כתובת
23 דואר אלקטרוני תקינה המאפשרת חזרה אליו עמד המשפט האמריקאי כבר במסגרת פסק
24 הדין שניתן ב State v. Heckel, 143 Wash. 2d 824, 24 P.3d 404 (2001)
25

26 12. בחלק מהודעות הדואר האלקטרוני ששלחו הנתבעים לתובע מופיע כיתוב בשפה אנגלית,
27 כדלקמן:

28 This email was sent to razurirl@gmail.com

29
30 Why did I get this?   Unsubscribe from this list   update subscription preferences

31
32 Cliqa ben yehuda 32 tel aviv 6380501 Israel

בית משפט השלום בבית ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

1

2

ביתר ההודעות מופיע כיתוב אחר באנגלית שזו לשונו:

3

Shalom Aleichem 5

4

Tel aviv israel 6380501

5

6

Unsubscribe   Change Subscriber Options

7

8

13. בסיכומיו בעל פה טען ב"כ הנתבעים כי: "כל העניין של הכתבת של הנתבעת יש כתובת

9

למטה ויש כתובת לדואר כאשר לוחצים why. אם אתה לוחץ על מקש ההסרה אתה מקבל

10

הסר, לא נפתחת כתובת דואר", ובחקירתו השיב הנתבע מסי' 1 כך:

11

ש. האם בכל המיילים ששלחת יש כתובת מייל כדי שהנמענים יוכלו לבקש דרכה

12

הודעת סירוב, כן או לא, האם כתוב כתובת מייל, זה אומר משהו, שטרודל ושם דומיין?

13

ת. בתבנית של אייובר שנשלחו ממנה מספר מיילים יש כפתור הסרה ואין מייל

14

שמופיע, יש רק כפתור הסרה.

15

ש. האם איפה שהיה נו ריפליי יש בתחתית המייל כתובת מייל?

16

ת. המיילים נשלחים בהתאם לתבנית של החברה ששולחת, שיובהר שאם הכתובת

17

נשלחת דרך מיילצימפ והיא חברה שמבטיחה שהיא לא שולחת ספאם במאה אחוז, אם

18

עומדים על כפתור מסוים אפשר לראות מה הכתובת להסרה וכמובן יש את כפתור ההסרה

19

"פתוח"

20

21

14. התובע לא השתמש בכפתורים האמורים אלא שלח בקשות הסרה לכתובות שנגלות כאשר

22

בוחרים ב"השב" להודעות הדואר האלקטרוני, והוסיף ופנה אף באמצעות כפתור "צור

23

קשר" באתר הנתבעים, וכתובות דואר אלקטרוני נוספות, כמתואר בכתב התביעה, ברם

24

בקשותיו לא נענו.

25

26

15. מהמצוטט לעיל עולה שבהתאם לפסיקה העדכנית עוולו הנתבעים גם בכך שלא סיפקו

27

כתובת תקפה שלהם ברשת האינטרנט באופן בולט וברור שאין בו כדי להטעות, ולמצער

28

כתובת דואר אלקטרוני תקפה המופיעה כאשר לוחצים על כפתור Unsubscribe [ראו עניין

29

שופמינד לעיל, עניין שסטוביץ בסעיף 101, וכן דעת כב' השופטת ריקי שמואלביץ בע"א

30

16321-03-20 עקיבא נ' טרוולייק בע"מ ואח', שניתן בעניינם של הנתבעים ולפיה צירוף

31

קישור לדבר הפרסומת אינו שקול לציון כתובת תקפה ברשת האינטרנט של השולח, ואין

32

לקבוע כי צירוף קישור כאמור מהווה עמידה בתנאי סעיף 3א(ה)(1) (ג)(1) בחוק" – להלן –

33

"עניין טרוולייק".]

בית משפט השלום בבית ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 16. משהתחכמו ולא עשו כן, אין הנתבעים יכולים להלין על התובע אשר בחר שלא ללחוץ על
3 כפתור מן הכפתורים שבתחתית בהודעה, ותחת זאת שלח הודעת סירוב לכתובת ממנה
4 נשלחה, גם אם זו מוגדרת ככתובת noreply [ראו ענין טרוולייק].
5
6
7 17. זאת ועוד, סבורני כי נוכח היבטיו הצרכניים של החוק, ובשים לב לתכלית ההוראה
8 המפורטת בסעיפים 10 ו-11 לעיל, ולציווי המחוקק לכלול בהודעה גם פרטים בדבר "זכותו
9 של הנמען לשלוח, בכל עת, הודעת סירוב", מן הנמנע לצאת ידי חובת החוק בכיתוב
10 המצוטט לעיל בשפה האנגלית.
11
12 בעניין הנושק לכך גידר המחוקק בסעיף 14ג' לחוק הגנת הצרכן תשמ"א-1981 כי על משווק
13 מרחוק לגלות לצרכן בעסקת מכר מרחוק, את "השם, מספר הזהות והכתובת של העוסק
14 בארץ ובחוץ לארץ" ו-"פרטים בדבר זכות הצרכן לבטל את החוזה", "בעברית או בשפה שבה
15 נעשתה הפניה לשיווק", שהרי אין לדרוש מכל צרכן ישראלי לשלוח בלעז, לרבות אנגלית,
16 ואין לאפשר לעוסק לנצל את חוסר שליטתו של צרכן ישראלי בשפה זרה.
17
18 גם בפרסום מרחוק הנעשה כאן, וביחס להסכמה לקבלת הודעות פרסומת בשפה העברית
19 ולאפשרות לבטל את אותה הסכמה, מן הדין ליידע את הצרכן בשפה העברית, המגשימה
20 את אותו "אופן בולט וברור שאין בו כדי להטעות" שצוין בעניין שופמינד, ובפרט משהמילה
21 Unsubscribe אף אינה מן המילים הפשוטות לקריאה ולהבנה בשפה האנגלית.
22
23 18. הנתבעים חיללו את הוראות החוק גם בכך שלא צוין בהודעות הדואר האלקטרוני ששלחו,
24 שם הנתבעת מסי' 2, להבדיל משם המותג שלה [ראו עניין שסטוביץ, סעיף 101 לפסק הדין].
25
26 19. המסקנה – הנתבעים הפרו את הוראת החוק המצוטטת בסעיף 10 לעיל, והם עשו זאת
27 ביודעין, וזאת משהחזקה הקבועה לפי בסעיף 30א(י)(5) לחוק, לא רק שלא הופרכה, אלא
28 אף אוששה בהתנהלותם המפורטת לעיל, ובשים לב אף לכך שכבר ביום 19.4.16 ניתן כנגד
29 הנתבעת מסי' 2 פסק דינה של כב' השופטת א' בוסני אשר כלל קביעה לפיה: "דרישה להסרה
30 באמצעות לחיצה על מקש ההסרה, לבד משאין לחייב בה את הנמען, אינה נכללת בדרך
31 שנקבעה בחוק, הקובע דין ספציפי להסרה של הודעות אלקטרוניות" [נת"ק 8336-12-14
32 ריכטמן נ' טרוולייק בע"מ (2016)]

33

בית משפט השלום בבתי ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

מאזן תום הלב:

- 1
2 20. כבר כתבתי בעבר כי טענה בנוגע להיותו של תובע "סדרתי" אינה מתמלאת מחולייתה, אלא
3 יש לבחון באספקלריה של כל מקרה לגופו את מכלול השיקולים היפה לנסיבותיו, לרבות
4 בדבר מיזת חוסר תום הלב, אם נתגלתה, והשלכתה על שאלת הפיצוי. לעניין זה צידדתי
5 בדברי כבוד השופט ט' חבקין בת"ק 44069-09-14 זילברג נ' קניה טובה באינטרנט בע"מ
6 (2015) לפיהם ה"יזמים" הללו "משרתים תכלית חברתית של מיגור תופעת הספאם המהווה
7 רעה חולה", והערתי כי השאלה האם התגברות התופעה של הגשת תביעות כאמור מגלמת
8 בתוכה לפרקים "רעה חולה" בפני עצמה, בדמות ניצול משאבים החורג מהאפיק שהתכוון
9 המחוקק ליצור, או שאין היא אלא סימפטום של ה"רעה החולה" אליה התכוון המחוקק
10 מלכתחילה, ולפיכך סעד ומזור לה, לא נבדקה עדיין למיטב ידיעתי מהבחינה האמפירית,
11 על מנת שניתן יהיה להשקיף מבחינת המדיניות השיפוטית באופן תכליתי, רחב וממוקד על
12 תופעת ה"יזמים" הללו.
13
14 21. ביני וביני בא בית המשפט העליון ושידד מערכות בפסק דינו ברע"א 7064-17 ארד נ' מנקס
15 אונליין טריידינג בע"מ (2018) להלן – "עניין מנקס" כאשר הורה כך:
16 "אמת, רשימת השיקולים המנויה בחוק אינה רשימה סגורה וממצה, אך יש בה כדי
17 ללמד על סוג השיקולים שבית המשפט רשאי לשקול בקביעת גובה הפיצוי לשם
18 הגשמת תכליות החוק. כמפורט לעיל, תכליות החוק הן הרתעת עבריינים ואכיפה
19 אפקטיבית על ידי עידוד נפגעים להגיש תביעות. אני סבור כי פעילות של גופים
20 המסייעים לתובעים במימוש זכויותיהם עולה בקנה אחד עם תכליות החוק ומסייעת
21 להגשמתן, ועל כן אין הצדקה בשלילת פיצוי לתביעות שמוגשות בסיוע גופים
22 כאלה.
23 ראוי לזכור כי למרות ההקלות בהן נקט המחוקק לענין הגשת תביעות נגד משגרי
24 הודעות ספאם, עדיין קיימים חסמים לא מבוטלים בפני נפגעי הודעות ספאם להגיש
25 תביעות, וקיים חשש להימנעותם מלעשות כן. זאת, בין היתר בשל התועלת הכספית
26 הנמוכה יחסית העשויה לצמוח להם מהגשת תביעה, כמו גם - ואולי בעיקר - בשל
27 הקשיים הכרוכים בהגשת תביעה כזו לאדם מן השורה. התובע אמנם אינו נדרש
28 להוכיח קיומו של נזק, אולם הוא נדרש להוכיח התקיימות יסודות העולה האזרחית
29 הקבועה בחוק התקשורת. לשם כך על התובע בראש ובראשונה לזהות את השולח.
30 זיהוי השולח והוכחה שהוא זה העומד מאחורי משלוח הודעת הספאם אינה משימה
31 פשוטה שכן שולחי ההודעות מסתתרים לא אחת תחת מספרי טלפון קשים לאיתור.
32 בנוסף, נדרש תובע להוכיח כי דבר הפרסומת נשלח אליו מבלי שנתן הסכמתו לכך,
33 וכי משלוח ההודעה נעשה ביוזעין (אמנם בסעיף 33א(י)(5) לחוק התקשורת נקבעה
34 חזקה לפיה כל עוד לא הוכח אחרת חזקה שהמפרסם שלח זאת ביוזעין אולם חזקה
35 זו חלה על השולח בלבד ולא על הנהנה מדבר הפרסומת אשר פעמים רבות הוא

בית משפט השלום בבתי ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלם (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

1   הנתבע כפי שאירע בעניינו (רע"א 7608/16 סמארט קלאב אחזקות בע"מ נ' כהן, פסקה
2   7 (14.2.2017) [פורסם בנבו]). הוכחת כל אלה, יחד עם הקשיים שקיימים ממילא
3   לאזרח בהגשת תביעה ללא ידע משפטי, אינם דבר של מה בכך ויש בהם כדי להרתיע
4   נפגעי הודעות ספאס מלהגיש תביעות.
5   בנסיבות אלה ברורה החשיבות של גופים אשר מסייעים - בהתנדבות או בתמורה -
6   לנפגעי הודעות ספאס באיתור מקור שליחת ההודעות, בזיהוי המפרסמים או
7   החברות ששכרו את שירותי משלוח ההודעות, וכן בהכנת כתב התביעה (והשוו
8   האמור בפסקה 14 לעיל לענין ההסדר שנקבע בחוק בנוגע לגופי סיוע בהליכים
9   בפני בית משפט לתביעות קטנות בכלל). בסיוע כזה יש כדי להסיר מכשולים
10   הניצבים בפני התובעים ולתמרץ אותם להגיש את תביעותיהם.
11   ...המסקנה העולה מן האמור הינה כי הפעילות של ספאס אופי גופים אחרים בעלי
12   פעילות דומה (כגון עמותת "אל ספאס" שביקשה כאמור להצטרף להליך כידיד בית
13   המשפט) מסייעת להגשים את התכלית ההרתעתית שבבסיסו של חוק התקשורת על
14   ידי עידוד הגשת תביעות וטיובן. אינה מקובלת עלי אפוא עמדתן של הערכאות קמא
15   כי פעילותה של ספאס אופי מובילה "להרתעת יתר". המונח "הרתעת יתר" מתייחס
16   למצב בו משטר האחריות או הפיצויים יוצר הרתעה שעלותה לחברה גבוהה ממידת
17   התועלת שהיא משיאה. על כן, גישות כלכליות מצדדות בכך שיש לעצב את דיני
18   הנזיקין כך שישאפו להרתעה אופטימלית ולא מקסימלית, כלומר למצב דברים בו
19   ההרתעה תגרום למניעת הנזקים רק במידה שהתועלת ממניעתם גבוהה מעלות
20   המניעה (ראו למשל: אריאל פורת נזיקין א 25-26 (2013)).
21   גם בעניינו, מטרת סעיף 30 לחוק התקשורת היא כאמור ליצור הרתעה יעילה מפני
22   הפרת הוראותיו (עניין גלסברג פסקאות ט-י; עניין חזני פסקאות 9-10). איני סבור כי
23   דחיה של תביעות ספאס שהוכחו מתיישבת עם תכלית ההרתעה או מקדמת את
24   יעילות האכיפה. לצורך התחשבות במידת ההרתעה הנדרשת בהליך נתון יש לקחת
25   בחישבון את מידת ההרתעה הכללית השוררת בזמן נתון (היקף התופעה), ואת מידת
26   ההרתעה הספציפית המצטברת כלפי נתבע מסוים, על רקע תביעות אחרות שהתנהלו
27   או המתנהלות נגדו (עניין חזני, בפסקה 10). התחשבות כזו רלבנטית לענין קביעת
28   גובה הפיצוי שיוטל על המפר, אך אינה יכולה לשמש עילה לשלילה מוחלטת של
29   פיצוי מהתובע. קיומן של תביעות רבות בגין הודעות ספאס אינו מעלה חשש להרתעת
30   יתר כי אלא תקווה לאכיפה אפקטיבית.
31   ...לא למותר להוסיף כי מאחר שריבוי תביעות ספאס הוא תוצר של הפרות חוק
32   מרביות, ניתן להעריך שדווקא פסיקת פיצויים מרתיעה בתביעות כאלה תגרום
33   להפחתה במספר הפרות החוק וממילא הדבר ישפיע גם על מספר התביעות אשר
34   יוגשו לבתי המשפט"

35
36

בית משפט השלום בבית ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

22. דברים אלה כקילורין לעיניים הם גם ביחס לטענות הנתבעת כלפי התובע שכן נוכח החסמים שתיאר בית המשפט העליון והצורך בטיוב התביעות ובעידוד אכיפה אפקטיבית, נהיר כי לא לפי צערם של התובעים נקבע להם הגמול אלא לפי צערן של הציבור, וברורה גם חשיבותם של תובעים נחושים, עיקשים, מתוחכמים ומנוסים המסוגלים להתמודד בהצלחה, כמתואר בסעיף 8 לעיל, עם אתגרים טכנולוגיים ראייתיים שמציבים בפניהם מעוולי ספאם נחושים, עיקשים, מתוחכמים ומנוסים, ובבחינת "עם נבר תתברר ועם עקש תתפתל" [תהילים, יח' כד].
23. בעניין מנקס עמד בית המשפט העליון על בעיית "הערך השלילי" שעליה מבקש הליך התביעה הקטנה להתגבר, באספקלריה של תביעות הספאם, וזאת: "מאחר שהרף העליון של הפיצויים לדוגמה שנקבעו בחוק התקשורת הוא נמוך יחסית באופן שאין להניח כי הנפגעים, עם או בלי סיוע, ימהרו להגיש תביעות במקרה של הפרת הוראות החוק". דומני שקשה יהיה להתגבר על בעיה זו בכל הנוגע לתביעות ספאם אף מחוץ לגבולותיה של התביעה הקטנה, אם יושמו אזיקים על ידיהם של "תובעים סדרתיים", אשר דווקא ריבוי התביעות יוצר עבורם את הערך שייחל לו המחוקק, וכי שיקול זה תבלין הוא גם נגד הטוענים כי חובתם של אותם תובעים לדאוג להסרת שמם באופן מידי מרשימת התפוצה של המעוול, דרישה שאף היא עלולה ליצור ערך שלילי להגשת תביעות ספאם.
24. ודוקו, מטבע הדברים אותם אזרחים שנענו לקריאת המחוקק לביצוע אכיפה אזרחית ויצאו למלחמת הספאם, ניחנו באותן תכונות אליהן כיוון המחוקק בתמריצים שעגן בחקיקה לצורך כך [ראו במשפט המשווה הליך ה-Qui Tam, המשמש את מי שתובע בשם המלך ובשם עצמו]. אשר על כן, דומני שכל זמן שהתנהלות תובעים שכאלה בשלב הדיוני אינה עולה לכדי שימוש לרעה בהליכי משפט במובנו הקיצוני [ראו ע"א 765/18 חיון נ' חיון (2019)], אין להטות אוזן לשלילת התביעה תוך שימוש בטיעוני "אד הומינם" המבקשים להסיט את הדיון אל התנהלותו של התובע, שלעיתים, בשלב הטרם דיוני ולצורך הגשת הכנת התביעה, נזקק לתחבולות על מנת לחשוף את העוולה ואת המסתתר מאחוריה. כל זאת שעה ש"תכלית החוק, כאמור, שעניינה הרתעת הרבים מפני הפרת החוק (להבדיל מהרתעת הנתבע הספציפי), מחייבת שימת הדגש על התנהגות המעוול דווקא, ולא על חובותיו של הניזוק" [ראו עניין טרוולייק בסעיף 44 לפסק הדין, רע"א 2904/14 גלסברג נ' קלאב רמון בע"מ (2014) – להלן "עניין גלסברג", וכן עניין מנקס בפיסקאות 26-27].
25. צדו השני של המטבע – הצורך לתמרץ תביעות יעילות עשוי להשפיע על גובה הגמול לתובע. הפיצוי יופחת מקום בו ישתכנע בית המשפט כי פסיקת סך של 1,000 ₪ בגין כל הודעה מפרה אינה תורמת להשגת ההרתעה המיוחלת, או ייעצר, אם כמות ההפרות היא רבה,

בית משפט השלום בבתי ים

תא"מ 18-10-65990 רז נ' מועלים (קליקה בסטורס) ואח'

תיק חיצוני:

1 בסכום המשקף הרתעה יעילה בנסיבות העניין ולא יעלה מעבר לכך [ראו דע"א 1954-14 חזני
2 נ' הנגבי (2014)].
3

טדן הפיצוי:

4
5 26. משבאתי לכלל מסקנה כי הנתבעים הפרו את החוק ביודעין הן במשלוח הודעות פרסומת
6 ללא הסכמת התובע והן בכך שלא כללו באותן הודעות כתובת תקפה ברשת האינטרנט
7 ופרטים לגבי זכות הנמען לשלוח הודעת סירוב, משבניגוד למצג שביקשו להציג מצאתי כי
8 עניינם של הנתבעים ניזון לא רק מהצורך בהרתעת הרבים הכרוך בהתנהלות מפרה זו, אלא
9 גם בהרתעתם, זאת על רקע המוגה בסעיף 27 להלן, ומשנתחוור כי הנתבעים ממשיכים
10 לאסוף כתובות דואר אלקטרוני [וראו טיעוניהם החלולים והבטחותיהם הריקות לעניין זה
11 בפרוטוקול הדיון מיום 12.6.19, עמ' 4, שורות 22-24, עמ' 6, שורות 18-20, אל מול תשובות
12 העד מטעמם בעמ' 23 לפרוטוקול הדיון מיום 21.6.20, שורות 32-35], בשים לב להיקף
13 ההפרה, להתנהלות הנתבעים, ובד בבד לסייגים המפורטים בסעיף 25 לעיל ולכך ש"אין
14 חובה לערוך חישוב אריתמטי מדויק של סכום "פיצוי עבור כל הודעה בנפרד" נעניין
15 שופמייד, עמ' 15] אני מעמיד את הפיצוי הכולל על סך של 50,000 ₪.
16

17 27. למעלה מן הצורך, וזאת משהנתבע מס' 1 זנח בסיכומיו את הנטען בסעיף 63 לכתב ההגנה,
18 אגיה כי לא מצאתי מקום להפריד בין הנתבעים וזאת משנעשו לבשר אחד בעדותו של
19 הנתבע מס' 1 אשר התייחס לעצמו בעקביות כמי שעומד מאחורי התנהלותה של הנתבעת
20 מס' 2 בכל הקשור ליישום החוק, ולא הבדיל בתשובותיו בין התנהלותו להתנהלות הנתבעת
21 מס' 2, לרבות בנוגע לפסקי הדין המפורטים בסעיפים 15 ו-19 לעיל [ראו עמ' 25-28
22 לפרוטוקול מיום 21.6.20, וכן ע"א MEGA ADVANCED 1621/16
23 MATHEMATICALSYSTEM LTD נ' זילברג (2016), ת"ק 59735-05-15 ברק נ' לוג טק
24 תקשורת בע"מ (2016)].
25

26 28. התוצאה – הנתבעים ישלמו לתובע את הסך של 50,000 ₪ ועל כך יוסיפו הוצאות משפט
27 בסך של 5,000 ₪. כל הסכומים ישולמו בתוך 30 ימים.

28 ניתן היום, א' שבט תשפ"א, 14 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.

29

יאיר חסדיאל, שופט

30
31